

Saattohoidon järjestäminen ikäihmisten palveluissa

Vanhustenhuollon alueelliset tilaisuudet syksy 2019

Mervi Tiri, ylitarkastaja

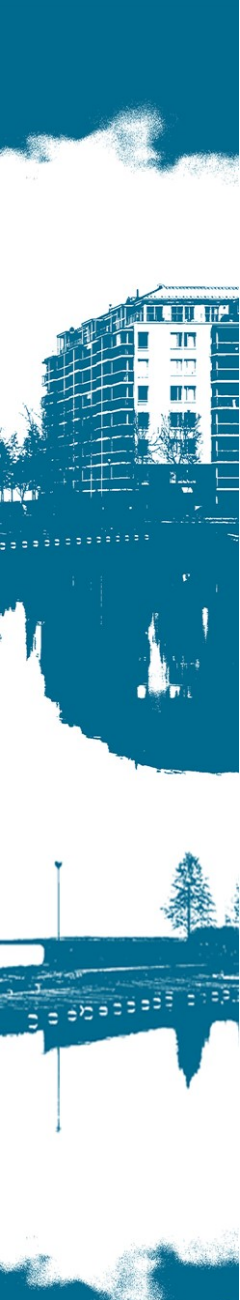
Anna-Maija Liedenpohja, ylitarkastaja

Valvira.fi, [@ValviraViestii](https://twitter.com/ValviraViestii)

Valvira valvoo valtakunnallisesti jokaisen oikeutta hyvinvointiin, laadukkaisiin palveluihin ja turvallisiin elinoloihin.

Lyhyesti tilastotietoa ja käsitteistä

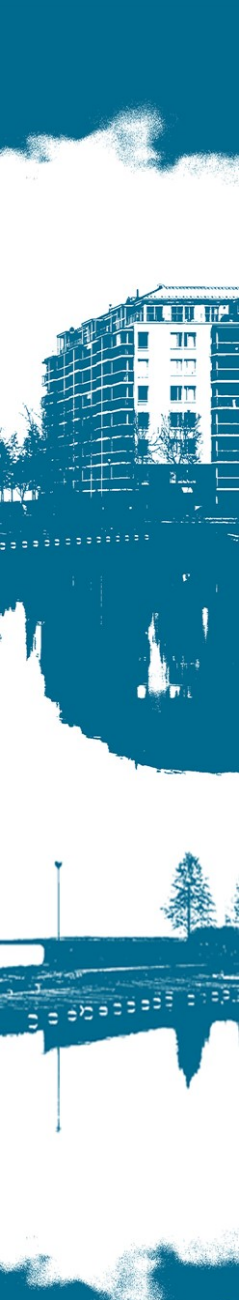
- Ikääntyneiden määrä väestöstä kasvaa, samoin eliniän odote
- WHO:n arvion mukaan Suomessa 30 000 potilasta tarvitsee palliatiivista hoitoa vuosittain
 - Arviossa ei mukana ikääntyvän väestön mukanaan tuomaa vähitellen lisääntyvää palliatiivisen hoidon tarvetta
- Suomessa kuolee n. 52 000 ihmistä/vuosi
- Palliatiivinen hoito on oireenmukaista, tuskaa lievittävää ja vähentävää sekä helpottavaa hoitoa
 - tavoite mahdollisimman hyvä elämän loppuvaihe

- Saattohoito on osa palliatiivista hoitoa
 - saattohoito määritetään **hyvänä kuolevan ihmisen hoitona**, jossa hänelle hyödyttömistä hoidoista on luovuttu ja siirrytty hänen **hyvään kokonaisvaltaiseen perushoitoon ja oireiden lievittämiseen**
 - Päämäärä on kuolevan ihmisen mahdollisimman **hyvä elämä kuolinhetkeen saakka**
 - Hyvä saattohoito on ikään, sairauteen ja henkilökohtaisiin ominaisuuksiin katsomatta jokaisen ihmisen perusoikeus
- Saattohoidon tulisi perustua saattohoitopäätökseen
 - Elämää jäljellä muutamia viikkoja tai päiviä
 - Lääkärin tekemä päätös, joka sisältää mm. DNR-päätöksen, mahdolliset hoidon rajaukset ja hoitolinjaukset
 - Keskusteltava päätöksestä asiakkaan ja/tai läheisten kanssa
 - Kirjattava käyty keskustelu ja tehty päätös asianmukaisesti potilas-/asiakasasiakirjoihin

Havainnointia valvonnasta

- Lääkäripalvelujen järjestämisessä eroja ja epäselvyyksiä palvelujen tuottajan ja järjestäjän välillä
 - Tehtävät sopimukset
- Saattohoitopäätösten tekemisessä puutteita
 - Keskustelu ja kirjaaminen
- Henkilöstön saattohoidon koulutuksen puutteet
- Henkilöstömäärän ja rakenteen huomioiminen saattohoitotilanteessa
 - Huomio tehtäviin sopimukseen
- Yhteistyö esim. kotisairaalan kanssa
- Lääkehoidon toteuttaminen, riittävä kipulääkitys

- STM:n työryhmä Elämän loppuvaiheen hyvä hoito, toimikausi 8.5.2018-30.6.2021
 - tavoitteena on selvittää elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa, itsemääräämisoikeutta sekä saattohoitoa ja eutanasiaa koskevia sääntelytarpeita ja tarvittaessa antaa selvitystyön pohjalta eduskunnalle ehdotukset lainsäädännön muutoksiksi
- Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2017:44; Palliatiivisen ja saattohoidon järjestäminen suositus
- Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2019:14; Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon tila Suomessa